

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

DESBATERILE SFÂNTULUI SINOD

Sesiunea ordinară a Sf. Sinod din anul acesta s'a deschis în ziua de 28 Mai c. ținând ședințe până Vineri 1 Iunie, în sala bisericii Antim din București, sub președinția I. P. S. Sale Pimen, mitropolitul Moldovei. Desbaterea a fost premersă de un Te-Deum săvârșit la sfta Patriarhic.

Dl Ministru Al. Lapedatu a cetit mesajul regal iar I. P. S. Sa președintele a rostit cuvântarea de deschidere, amintind evenimentele mai însemnate întâmplare în viața publică și bisericască dela ultima sesiune.

Intrându-se în ordinea de zi s'au ales diferitele comisiuni cărora li s'au distribuit actele chestiunilor ce trebuie studiate și raportate.

În ședința a doua după deschidere, I. P. Sf. Sa Mitropolitul Gurie a prezentat cererea semnată de toți episcopii, ca pe lângă localul Sf. Sinod să se zidească un cămin pentru toți episcopii externi, din contribuțiunile eparhiilor din toată țara. Cererea s'a predat comisiunii compusă din I. P. S. Lor Gurie al Basarabiei, Nicolae al Clujului și Cosma al Dunării-de-jos, cari vor veni cu propuneri precise privitor la teren, planuri, devizuri și contribuțiunile eparhiilor.

Luându-se în discuție chestiunea reprezentării piesei „Samarineanca“ a lui Edmond Rostand, nu s'a aprobat această cerere.

P. S. *Episcopul Ghenadie* al Buzăului a propus să se înființeze o revistă a Sf. Sinod pentru propaganda în străinătate. Propunerea a fost admisă.

Sinodul a decis apoi să se aleagă din sânul său o comisiune specială care să se ocupe de toate chestiunile bisericesti externe.

S'a decis ca de aici înainte toți credincioșii noștri din America să stea sub jurisdicțiunea Patriarhiei. S'a discutat apoi

și chestiunea înființării unui episcopat ortodox pentru românii din America, decizându-se să se trimită acolo o misiune specială care să cerceteze situația la fața locului. Dacă va fi necesar se va trimite un episcop sau un vicar episcopal pentru nevoile religioase ale românilor de acolo.

În urma referatului P. S. Sale episcopului Lucian al Romanului, Sinodul decide să se revizuiască numărul protopopiatelor.

Sulevându-se din partea membrilor Sf. Sinod chestiunea scoaterii din buget a retribuțiunii secretarilor protopopești, a impiegaților și servitorilor, o chestiune care atinge mult bunul mers administrativ și de funcționare a protopopiatelor, dl ministru Al. Lapedatu, fiind prezent, a pus în vedere că în bugetul viitor va lua o sumă pausală pentru fiecare protopopiat, din care protopopul va angaja personalul de care are nevoie. După experiențele făcute până acum cu numirea secretarilor și impiegaților protopopești, această soluțiune s'a aflat a fi cea mai corăspunzătoare.

Dl ministru *Al. Lapedatu* în vederea alcătuirii proiectelor de legi pentru salarizarea clerului ortodox și pentru organizarea învățământului teologic, cere Sinodului să numească câte trei delegați în fiecare comisie de redactare a celor două proiecte.

Sf. Sinod în cea dintâi comisiune a delegat pe I. P. S. Sa Nectarie al Bucovinei, Ghenadie al Buzăului și arhiereul Andrei Crișanul. În comisiunea salarizării preoților a delegat pe P. Sf. Lor Nicolae al Clujului, Lucian al Romanului și Visarion al Hotinului. Aceasta comisiune va stabili principiile de salarizare a preoțimii, luând de bază și situația veniturilor și sesiunilor parohiale. În felul acesta se va ajunge la

echitate în salarizare și ameliorarea situației celor lipsiți.

Ședința a treia: Sf. Sinod a aprobat să se tipărească versificarea acatistului Sf. Dumitru Basarabof, a dlui Sandu Tudor, pentru a servi ca literatură bisericească.

Luându-se în discuție chestiunea programei analitice a învățământului religios în școlile secundare, s'a decis să se înainteze un memoriu Ministerului Instrucției, în care să se evidențieze necesitatea de a se fixa două ore pe săptămână pentru învățământul religios, în fiecare clasă.

Comisiunii pentru organizarea învățământului teologic i s'a încredințat și alcătuirea unui proiect de programă analitică a învățământului religios.

Acești reprezentanți ai Sf. Sinod vor participa și la lucrările comisiei restrânse ce se va întruni la Ministerul Instrucțiunii pentru redactarea definitivă a programei analitice.

Înainte de deschiderea ședinței membrii Sinodului au primit vizita misionarului Douglas, reprezentant al episcopului anglican de Canterbury. Misionarul a invitat biserica ortodoxă să trimită un delegat la sinodul bisericii anglicane, ce se va ține în 1930 în Anglia.

Și-a manifestat dorința ca pe baza canonicității celor șapte sinoade ecumenice din primele veacuri ale creștinismului și pe baza scrierilor sfinților părinți și a sf. tradiții pe care vor să o recunoască, să se discute posibilitatea unirei bisericii anglicane cu biserica ortodoxă de răsărit. A arătat simpatia ce o are față de biserica ortodoxă.

I. P. Sf. Patriarh Miron i-a dăruit o frumoasă icoană de o neprețuită valoare pentru capela ortodoxă din biserica anglicană în care oficiază trimisul episcopului de de Canterbury.

Deschizându-se ședința, I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen a urat bun venit I. P. Sf. Patriarh Miron, care a răspuns mulțumind.

În chestiunea fixării datei Paștilor, Sinodul a numit o comisiune compusă din I. P. Sf. Mitr. Gurie al Basarabiei, P. Sf. Lor Visarion al Hotinului și Arhiepiscopul Tit Târgovișteanul și dnii Dr. Chiricescu, Traian Lalescu și prof. Gheorghiu (Iași), care să studieze chestiunea și să-și dea avizul în ziua de 12 Iunie a. c.

P. S. Arhiepiscopul Leu Botoșăneanul a făcut diferite comunicări cu privire la propaganda sectanților și a evidențiat bunele rezultate date de „Săptămânile de reculegere spirituală“, organizate de arhiepiscopia Bucureștilor.

Sf. Sinod a admis să se țină în anul acesta, în eparhia Aradului, un congres al misionarilor ortodocși, spre a discuta măsurile de combatere a sectelor.

Membrii Sf. Sinod întruniți în a cincea ședință sub președinția Mitropolitului Pimen al Moldovei, au luat în discuție chestiunea preoților cari au luat jurământul celor adunați la 6 Mai la Alba-Iulia.

După discuțiile urmate s'au hotărât următoarele:

1. Sf. Sinod desaprobă faptul, că la adunarea politică dela Alba-Iulia preoții au luat participanților ortodocși un jurământ într'un duh de răzvrătire.

2. Sf. Sinod, în unanimitate, declară acest jurământ nul și deci de nul efect.

3. Invită pe chiriarhii în a căror jurisdicție canonică se află acei preoți să ia contra lor cuvenitele măsuri disciplinare.

4. Pentru liniștea țării și pentru a se evita, în viitor, astfel de cazuri regretabile, chiriarhii să oblige preoțimea a se abține dela astfel de manifestări politice, cari sunt în contradicție cu legiurile bisericești.

Fiind jurământul dela Alba-Iulia cvalificat ca răsvrătitor ar urma — credem noi — ca On. Guvern să ia măsuri și contra autorilor de fapt al acestui jurământ și a celor ce au provocat depunerea lui, căci ar fi o nedreptate să sufere numai preoții cari l'au luat.

S'au făcut apoi diferite comunicări și s'a aprobat bugetul revistei „Biserica ortodoxă“.

În urmă s'a decis ca actuala sesiune sinodală să fie prorogată până la 12 Iunie.

Despre autoritate:

Autoritate, înseamnă mai presus de orice: pătrundere.

*

Autoritatea nu-i decât arta de a face din țelurile tale, un ideal pentru ceilalți.

*

Toți cei cari s'au bucurat de o mare autoritate, au fost ei înșiși slujitori ai unui ideal superior. Căci nimeni nu va putea naște în juru-i adevărate devotamente pentru scopuri cari s'ar vădi de un ordin strâmt personal.

Bernard Grasset.

Câteva considerații pastorale*)

Cinstiți frați în Christos!

Temelia misiunii noastre în lume este evidențiată în momentul când Isus Christos apropiindu-se de ucenicii Săi — adunați în Galilea — le-a grăit lor zicând: „Datu-mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ; drept aceea înergând învățați toate neamurile, botezându-i pe ei . . . și iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului“ (Mat. 28, 18-20). În virtutea acestor plenițudini de puteri, întreaga operă de regenerare morală și ăsanarea tuturor viciilor societății omenestii își așteaptă partea cuvenită dela preot, urmașul legitim al isvorului vieții adevărate. În toate timpurile și la toate popoarele creștine clerul a fost mijlocul de îndreptare a multor curente contrari principiilor creștine așa, că nu înzădar purtau cu drag numele de *păstori*.

Ceeace a fost în trecut este și astăzi după crâncenele vremuri petrecute și'n haosul atâtor idei. Situația împrejurărilor în cari trăim, cere acum dela preot lucruri la cari mai înainte nimeni nu se gândea. Avansarea științelor în mod așa de repentin, spiritul timpului „modern“ cu ale lui fanfaroase ambițiuni — produse în mare parte a fiorosului cataclism mondial — și aparițiile bolnăvicioase și șubrede din sânul „legii românești“ sub forma multor secte potrivnice credinții și neamului nostru; ne pun în fața următoarelor întrebări: Care e datoria noastră în situațiunea de față? Ce mijloc de apărare vom folosi? Cum vom ști mulțumi toate cererile îndreptate spre noi?

Toate aceste întrebări puse la un loc le putem cuprinde în semnificativele cuvinte divine: „Voi sunteți sarea pământului“. Întrucât vom ști să fim sarea cea bună, care nu dă loc la nici un fel de stricăciune, așa vom sta față în lupta deschisă de nouile împrejurări și izbânda va fi tot a noastră. Când societatea se uită întrebător la noi și așteaptă răbdător să vadă icoana dorințelor sale morale cred, că nu va fi fără interes, ca aici în intimitatea noastră să căutăm în mod sincer lipsit de orice prejădicii, icoana preotului adevărat.

*) Disertație ținută la Conferința de primăvară a preoților din tractul Bistrița.

Privind apoi această icoană cum și prin ce mijloace se va putea ridica asupra tuturor împotriviților pentru a fi văzută și urmată de toți.

Când mi-am luat această sarcină de-a discuta și ridica la nivelul preocupărilor zilnice chestiuni pastorale atât de gingașe și cari așteaptă să ai și o doză oarecare de experiențe, am făcut'o bazat pe-o temeinică cercetare a Scripturilor sfinte și pe sfaturile celor competenți și'n consecință rog ca cele atinse aici să le considerați drept eșiri spontante a unui suflet dornic de realizarea poruncii lui Christos.

Sfta Evanghelie ne spune: „Căutați să atingeți mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui . . .“ asigurându-ne, că toate celelalte se vor adauge nouă. Nu ne spune să căutăm numai împărăția lui Dumnezeu, ci să atingem întâi pe aceasta. Acesta este rostul preotului în lume. Pentru sălășluirea împărăției lui Dumnezeu în inimile tuturor oamenilor suntem chemați noi toți cei cari purtăm pe umerii noștri sarcina grea, dar frumoasă, a propoveduirii cuvântului lui Dumnezeu. Mântuitorul Christos deodată cu venirea sa în lume a adus idei și simțiri nouă, un raport superior al nostru cu principiul etern al acestei lumi. Întrucât vom ști să realizăm introducerea acestor idei și simțiri noi în viața semenilor noștri, în aceeași măsură vom păși mai adânc spre întronarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ și va veni timpul când acelaș aluat creștin, acelaș duh de viață va stăpâni pe toți. Iată împărăția lui Dzeu.

Ca un îndemn spre realizarea acestei împărății sunt par'că și cuvintele dela Luca (3, 4) „Gătiți calea Domnului, îndreptați cărările Lui . . .“ Cu alte cuvinte păstorul de suflete chemat în primul rând să stăruie ca acel „Vie împărăția Ta“ să devină cât mai în grabă o realitate. Pe umerii lui stă datoria grea de-a conduce și governa viața sufletească a poporului pentru a o face pământ bun, în care sămânța aruncată să crească și să aducă rod. Iar arta de-a conduce sufletele și de-a le îndupleca la ascultarea și urmarea învățăturilor lui Isus, este din cele mai grele. N'am pretenția ca să arăt toate mijloacele pe cari le-am putea folosi în practicarea păstoririi duhovnicești, căci acesta este rostul stu-

diului pastoral și nici nu se poate face în timp așa scurt. Voiu stărui doar pe lângă unele din cele principale.

Vorbind de preot înțelegem păstorul unei comunități a cărei grijă trebuie să o poarte în sufletul său. El lucrează deci în numele lui Isus, Fiul lui Dumnezeu și la umbra unui așezământ: Biserica, cu menirea de-a realiza învățăturile divine între enoriașii săi. El este puntea ce leagă aceste două părți între olaltă și ca atare trebuie să-și dea bine seama asupra adevărilor propuse. Nu-i de ajuns ca un preot să înțeleagă rostul și necesitatea Bisericii creștine în lume și'n urmare să-și ia rostul lui de preot în serios; trebuie mai mult, credință tare și neclintită în *adevărul* Bisericii. Intrați, mai bine zis chemați, a fi unelte în realizarea împărăției cerești, trebuie să ne câștigăm convingerea fermă în toate adevărarile veșnic netrecătoare ale lui Christos; a-le atinge nu numai cu mintea ci mai vârtos cu inima, ca așa să ne câștigăm „peatra“ pe care să zidim biserica lui Christos. Câtă vreme nu ne pătrund în sanctuarul inimii noastre toate adevărarile lui Christos, rolul nostru de preot îl poate înlocui oricând un laic. Căci ce poate face pe preot să lucreze ca *preot*, dacă-i lipsește această credință.

Dinpotrivă o inimă pătrunsă într'adevăr de credința tare în Christos și Evanghelia Sa, va inspira în credincioșii săi în măsură crescândă o dragoste și urmare a sfaturilor sale. Ea trebuie manifestată în toate împrejurările pastorale: când botezăm, sau îngropăm, sau facem alte servicii, să ne dăm seama de însemnătatea momentului și mai ales să fim pătrunși și să trăim înșine aceste momente, ca așa din prisosul inimii și bogăția credinții să putem vorbi. Oamenii indiferenți față de momentele principale a credinții și îndoielnici în temeinicitatea adevărului, ori mânați de interese practice; numai preoți nu pot fi. *Preoția este chemare și nu carieră.*

Păstorul de suflete are deci trebuință de raportul intim față de Christos. Toate clipele vieții lui să fie stăpânite de-o continuă încordare a inimii cu Păstorul de sus și meditarea ori contemplarea diferitelor momente pastorale, în lumina credinții creștine, vor naște în suflet raportul adevărat

ce trebuie să fie între Christos și urmașul lui legitim.

Continuitatea acestui raport se leagă și ea de un alt mijloc: *rugăciunea*. Preotul ca om alui Dumnezeu, se închină. În cămara sa, retras în singurătatea conștiinții, sufletul lui va vorbi cu Creatorul și va cere ajutor în năcazuri și se va inspira la realizarea chemării sfinte. Isus ne-a învățat, că trebuie să ne rugăm și cum să ne rugăm. Natura sufletului încă pretinde acest postulat și ca atare nu poate să existe preot care să nu întrebuințeze acest excelent mijloc de înălțare și întărire în viața sa particulară.

Dar preotul se roagă nu numai ca om alui Dumnezeu, ci și ca păstor. Ca atare el se roagă în toate momentele când cere revărsarea bunătăților cerești asupra credincioșilor săi, în diferitele ocaziuni. În toate aceste ocaziuni indirect stăruie și îndeamnă și pe alții la rugăciune, căci actele cele sfinte și mai ales sf. Liturghie ca partea cea mai importantă și centrul cultului divin, conțin în rugăciunile lor multe elemente înălțătoare. Pentru a ne bucura însă de foloasele acestor elemente didactice, preotul trebuie să săvârșască toate actele sfinte cu multă conștiințiozitate și mai ales dragoste și pătrundere sufletească.

Astfel mai ales sîta Liturghie să fie săvârșită într'un mod demn, frumos și cuviincios; ferindu-se de multele manifestări nepotrivite cu caracterul sublim al sfintei jertfe. Dacă preotul își dă seama, că se află chiar în fața lui Dumnezeu atunci, nu va da ordine în mod brusc credincioșilor, nici nu se va răzima de sf. masă, nici nu va susține convorbiri cu nimeni, nu va așeza pe sf. masă lucruri nu tocmai potrivite cu sfințenia locului, ci va purta cea mai mare curățenie și ordine. Peste tot va căuta să aducă jertfa cea fără sânge cu multă evlavie și'n firma credință despre minunea ce săvârșește, fiind liturgisirea o lucrare foarte serioasă și totodată și plăcută. Această-i va aduce folos, căci credincioșii vor vedea și'nțelege și ei sfințenia sf. slujbe și-i vor da ascultarea cuvenită.

Aici țin să amintesc, pentru însemnătatea lui în viața pastorală, și actul mărturisirii. Practicând această sfântă taină în

mod conștient, ne aduce mult folos. Înșine să ne pătrundem de mărimea actului legării sau deslegării păcatelor și să-l îndeplinim cu multă băgare de seamă, iar nu în grabă și bagatelizare, căci atunci în loc să apropiem pe oameni de Christos îi depărtăm ori de nu, suflet n'am mântuit și atunci zădarnică e osteneala noastră. Eu cred, că foarte multă dragoste și devotament să păstrăm acestui mijloc de curățire și întărire în bine și frumos. Mărturisirea repede și comoadă ar fi de dorit să dispară.

Preotul ca om al fraților săi: *iubește*. Iubește cu dragostea care: „îndelung rabdă, se milostivește, nu caută ale sale, nu primește, nu se trufește, nu se poartă cu necuviință, nu se întărită, nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate ci se bucură de adevăr“. Cât de înălțător ne învață Apostolul Pavel să iubim. Vrem pilde vii? Insuși el ne-a arătat. Dar se va zice, noi nu suntem apostoli. — Ba da, numai cât nouă ne lipsește o mare parte din această iubire și roadele unei frumoase păstoriri tocmai după felul înțelegerii și practicării acestei iubiri se pot constata.

Dragostea este cea mai sigură armă împotriva curentului modern, pornit din interese egoiste și materiale. Christos numai iubind a putut să birue lumea și nouă ne spune: „Întru aceasta vă veți arăta, că ucenici ai mei sunteți de veți avea dragoste între voi“. Și aceasta ne trebuie atât în viața pastorală, cât și între noi clericii.

Am atins aceste chestiuni înțelegând, că cine este înzestrat cu ele atunci va fi ferit de reproșurile destul de dese auzite la adresa clerului: „preotul predică apă și bea vin“ și altele de acest fel. Nu trebuie scăpată din vedere nici viața curată a preotului, unde trebuie să fie cea concordanță de vorbe și fapte pe care Mântuitorul ne-o arată în cuvintele: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru din ceriuri“. Totul va fi zadarnic de nu vom trăi noi întâi după cuvântul Domnului. Pentru aceea ne trebuie o autoevangelizare, altfel *vai fie Horarino și Beñaido!* În toate cazurile unde a lipsit consecvența dintre vorbe și fapte, dușmanii bisericii s'au înmulțit, religiunea s'a batjocorit și decadența morală a venit.

Dinpotrivă preotul, căruia îi portul ca și vorba, se bucură de toată cinstea și respectul; ba-și câștigă și acel punct de reazim al unei bune activități pastorale, fără de care nici nu se poate închipui o păstorire: *încrederea poporului*. Ca un glas al experienței las să urmeze puternicile cuvinte ale Pr. C. Pavel din Bucești: „Dar pentru a ajunge lumea să capete încrederea și să-l privească ca pe un adevărat părinte, trebuie ca preotul să fie preot; să uniască la cuvintele sale o viață de sfânt aproape, să fie om al datoriei și să nu-și cântărească munca cu greutatea salariului, să-l vadă că predică fără încetare și ce ceea ce zice și face; e milos, îngăduitor, nu se întărită la mânie ci iartă lesne, rabdă multe și nu urește pe nimeni, nu-i lacom ci dărnice, nu intră prin cărciume, nu-i ahtiat după petreceri și e om serios, gânditor și de multeori mai trist decât vesel. . . .“

Fie ca cele atinse până aici să servească de imbold sufletesc, iar celelalte multe mijloace și datorii pastorale, ca predica, păstoria individuală, cultura preotului și altele să fie discutate demn și folositor. Ceeace n'am amintit aici, complectate și întregite cu experiențe pastorale, va fi o bună înviorare pastorală pentru unul fiecare.

Și acum de încheiere vreau să spun obiecțiunile ce par că știu cum toți le ridică. Am fost poate prea idealist, intelectualist sau un prea mare avânt tineresc m'a mânăat la aceste expresiuni. Este adevărat, caracteristica preoților tineri este avântul mare în deslegarea problemelor grele și un ideal mare, cari ajunse în fața crudei realități se sfârșesc aproape întotdeauna în acomodare celor mulți. Altfel este viața în realitate și năcazurile nu te lasă să faci cum crezi în tinerețe, vor zice bătrânii.

Așa este. Numai cât nici avântul idealist nu se sfârșește, dacă-i alimentat mereu din dragostea chemării îmbrățișate și greutatea ne par mai ușoare când luptăm pentru realizarea unei dorințe sfinte: vie împărăția lui Dumnezeu!

Să împreunăm avântul tineresc cu evlavie și cucernicia bătrânească, iar în mijloc să punem pe Mântuitorul Christos, de unde toți să ne hrănim ca din isvorul vieții.

Preot. T. Ciuruș.

Religia în școală

Sub acest titlu, cunoscutul publicist și profesor la Facultatea de teologie din Chișinău, dl Nichifor Crainic, într'un prim-articol al ziarului „Curentul“ a scris între altele și următoarele:

Mi-a plăcut atitudinea sa (a dlui Ministru de Instrucție Dr. Angelescu) în aprinsa discuție pe tema religiei ca obiect de învățământ din numeroasa comisie a programei analitice. Discuție în care am remarcat ateismul urgent al ultimilor voltairieni români Ghiță, fizician din Pomârla și Lache parazitolog în Păstârnacii-de-jos. Biserica a replicat prin cuvântul demn și răspicat al vicarului patriarhal P. S. Tit Simedrea. Dl Ministru al Instrucțiunii a adăugat punctul de vedere al Statului: „Religia e necesară în învățământ pentru formarea caracterelor“. Dr. C. Angelescu, rostind apăsător acest punct de vedere, s'a dovedit de data aceasta în ritmul timpului nou, deci al realității. Îl aplaudăm fără rezervă.

În învățământul nostru, conceput exclusiv științific și deci ateu, religia trecea drept un anaeronism îngăduit, și lua loc aproape între dexterități, lângă gimnastică și calligrafie. Epoca aceasta a trecut însă chiar pentru gimnastică, ridicată azi la rangul de educație fizică. Și nu era, cred, dificil de observat după atâta experiență că: *din fărîmiturile științifice asimilate în școală, nu se poate închege în niciun chip o „Weltanschauung“, de care atârână în măsură decisivă formarea unui caracter moral.*

Pustiirea de caractere în viața românească se datorește în mare parte acestui lapsus al învățământului nostru. „Morală științifică“, (vă aduceți aminte de fioroasa apologie a stâncii Tarpee?) s'a dovedit un caraghioslăc vrednic de celelalte teorii ale lui Haeckel. Învățământului nostru, făcut din mozaic științific, i-au lipsit liniile unitare care, deasupra mozaicului, să arcuiască bolta unei concepții despre lume și, odată cu ea, o atitudine personală în fața vieții. E un lucru pe care singură religia îl poate da. Eu nu cred în puterea filosofiei. Istoria filosofiei nu poate da o atitudine, de vreme ce sistemele de gândire se anulează unele pe altele: e calea scepticismului. Afirmarea principiului moral în

viață nu poate naște decât dintr'un sistem general cu autoritate absolută, sprijinit pe aderența interioară a sufletului și verificat obiectiv printr'o instituție socială venerabilă: religia și biserica. Dar pentru aceasta religia nu e un simplu „obiect de învățământ“, ci o practică confesională. Lecția de religie nesprjinită de o practică confesională nu duce aproape nicăiri. Și ea trebuie să ducă la convingere interioară, singura din care poate să crească, în linii precise, o atitudine în viață.

88

**CONFERINȚE PREOTEȘTI
ȘI CERCURI RELIGIOASE**

88

Protopopiatul Cetatea-de-Piatră.

Conferința pastorală de toamnă și a Asoc. Clerului, s'a ținut la 29, 30 Nov. 1927 în Baia-mare. Prezenți toți preoții, afară de cel din Ilba, a cărui absență se motivează.

După săvârșirea sfintei liturghii și după învocarea Sf. Duh și parastas pentru cei reposedați, Adunarea se deschide cu un cuvânt plin de duhovnicești îndemnuri a președintelui pr. Ștefan Gheție. În continuare președintele parentează în cuvinte duiosă încetarea din viață a Regelui Ferdinand și a sftenicului său I. I. C. Brătianu. Conferința dă expresiune doliului prin sculare.

Protopop A. Latiș citește tratatul „Cari sunt cauzele cari au contribuit la scăderea autorității preoților“. Se constată scăderile preoțimii și fiecare să caute a le delătura din viața sa.

Pr. Valer Dragăș raportează despre activitatea preoților și a cercurilor religioase pe baza rapoartelor intrate și din cele constatate se hotărăște ca cercurile religioase să se țină regulat și rapoartele să se facă totdeauna la timp și de toți.

Pr. Liviu Greblea face un raport critic asupra lucrării: „Necesitatea apostolatului laic în ajutorul preotului“ de pr. Șt. Gheție.

Pr. Pavel Picu citește conferința: „Cheștiunea antialcoolismului și realizarea lui“ arătând, bine argumentat, necesitatea societăților de temperanță, fiind toate împrejurările împotriva totalei abstenențe.

Teza „Pocăiții despre cruce“ susținută de pr. St. Miclea și combătută de pr. Aug.

Șovrea, trage în discuțiune pe toți cei prezenți, rămânând ca în feliul acesta să se trateze câte o rătăcire de a sectarilor și în conferințele viitoare.

Se face o scurtă dare de seamă despre cartea „Practica liturgică“ din partea pr. A. Greblea.

Conferința viitoare se stabilește pe ziua de 29 Iunie 1928 (Sf. Petru și Pavel) în parohia Făurești cu următorul program:

În presară vecernie. Sfta Liturghie în sobor, maslu, predică pr. Aug. Șovrea. Despre antialcoolism conferință poporală de pr. P. Picu și Sectarii (despre botez) eventual și alte conferințe populare.

Rep.

* CRONICĂ *

O vizită plăcută

Miercuri în 30 și Joi în 31 Mai a. c. studenții *Academiei teologice din Caransebeș* sub conducerea dlor profesori *Dr. D. Cioloca* director, *Popescu* și *Munteanu*, fiind în excursie au descins pentru câteva ceasuri și în mijlocul nostru. La gară au fost întâmpinați de stud. teologi ai Academiei noastre, unde dl decan *Dr. I. Vască*, asistat de unii dintre profesori, a binevențat pe oaspeți. Corul teologilor noștri și al celor din Caransebeș au întonat câte o cântare. De aici au fost conduși cu toții la internatul teologic, unde în seara zilei de Miercuri s'a servit o cină modestă în cinstea oaspeților. Iar după o noapte petrecută în Cluj, excursioniștii au plecat mai departe spre Oradea-Mare.

Au impresionat mult raporturile de înfrățire și prietenie ce s'au constatat și cu acest prilej, că există și se cultivă între aceste două instituții surori. Studenți și profesori, dela ambele academii, au petrecut împreună câteva clipe de adevărată bucurie și mulțumire sufletească, schimbând vorbe bune și cântări frumoase întreolaltă.

Asemenea vizite este bine să se producă cât de des. Rezultatul lor este totdeauna îmbucurător. Prin ele, pe lângă cunoașterea de oameni și locuri, se mai schimbă vederi, se cimentează legături de solidari-

tate și prietenie între tovarășii de aceeași idealuri și speranțe. Dorim fraților din Caransebeș să-i revedem cât de curând iarăși între noi!

În capela eroilor. * Duminecă în 10 Iunie, la liturghiile pentru studenți va predica dl *Adrian Flămând* std. teol. an. IV, în 3 Iunie c. (ziua de Rusalii) a predicat dl *Octavian Nicola* stud. teol.

Premiul național de proză anul acesta a fost decernat dlui profesor *Nicolae Iorga* iar cel de poezie dlui *Ion Minulescu*. De aici înainte aceste premii se vor acorda numai din 3 în trei ani, înființându-se un premiu pentru critică și pentru istoria literaturii române.

Averea marelui filantrop V. Stroiescu mort acum doi ani, prin hotărârea Curții de Apel din București a fost hotărâtă să se dea moștenitorilor, respingând cererea Min. de Instrucție de a i se da acestui minister pe baza unui testament făcut în 1918. Prin acest testament lăsa zemstvelor județene din Basarabia toate moșiile sale cu condiția ca din veniturile lor să clădească școli românești, să întrețină învățământul național și să însuflețească conștiința națională a românilor basarabeni. Între timp Basarabia s'a alipit României, zemstvele s'au desființat și partea cea mai mare a moșiilor s'a expropriat. Din această cauză averile rămase au fost date de justiție moștenitorilor de sânge, nerecunoscând ca legală cererea Min. de Instrucție ca legatar în locul Zemstvelor dispărute.

Colecta Soc. fem. ort. pentru catedrala din Cluj

Suma anterioară	53.476 Lei
Dna Alexandrina Cantacuzino	10.000 "
Sf. Episcopie din Hûși	3.405 "
Anonim	500 "
Carol Iahoda, Cluj	500 "
Pr. I. Nicolau paroh, Sf.-Vineri, Ploești	430 "
Reuniunea Fem. Ort., Tamașa	300 "
Preotul din Chinciș	300 "
Protopop V. Schidul, Volintiri	250 "
Preotul din Finteușul-Mare	215 "
Iuliu Igna inv., Câmpuri, jud. Hunedoara	200 "
Of. parohial Spineni-Târnavă, jud. Arad	160 "
Pr. N. Marinescu, Roșiori-de-Vede	160 "
Dumitru Baciș și soția, Miercurea, j. Sibiu	150 "
Pr. A. Popescu, Ploești	100 "
Pr. Sabin Truța, Periș	50 "
Pr. Nic. Bădescu, Petru-Rareș	30 "
Total	70.226 Lei

	PARTEA OFICIALĂ	
--	------------------------	---

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 3776—1928.

CIRCULAR

În anul viitor se împlinesc zece ani dela înființarea eparhiei noastre. Adunarea eparhială din anul curent a decis, ca în legătură cu aniversarea aceasta să se alcătuiască până la anul viitor un istoric al eparhiei noastre. Având în vedere că intenția noastră este să facem legătura cuvenită cu trecutul, am început deja, din anii trecuți, strângerea datelor. Dupăce însă nu ni s'au trimis din toate parohiile datele cerute cu ord. nostru Nr. 5875 a. tr., iar unele sunt insuficiente, îndrumăm pe toți preoții noștri să ne comunice tot ceea ce știu despre trecutul comunei lor, din acte sau tradiție, arătând și dacă s'a scris ceva și unde despre parohia lor. Totodată va face fiecare preot un conspect al preoților antecesori din parohia sa, de când se știu și până azi, însemnându-le numele și timpul funcționării lor.

Toate aceste se vor înainta Consiliului eparhial prin oficiul protopopesc până cel mult la 1 Sept. a. c.

Consiliul Eparhial.

Nr. 3700—1928.

AVIZ!

Atragem din nou atențiunea Domnilor preoți să-și înainteze fără amânare recipisele asupra plății impozitelor Casseriei eparhiale, pentru a nu se stânjini ridicarea salarelor. — Salarele pe Mai nu se vor plăti până nu prezintă aceste chitanțe.

Cluj, la 31 Mai 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 277—1928.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a *Sânger* din protopopiatul Tg.-Murăș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Retribuția de Stat conform calificației.
2. Sesiunea parohială de 16 jugăre primite prin Reforma agrară, 4 jug. 1307 st. sesiune veche și 1262 st. pădure.
3. Casă parohială, grădină și supraedificatele economice.
4. O mierță de porumb dela fiecare familie și una zi de lucru.
5. Stola îndatinată.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare concurenții au voie să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Tg.-Murăș, la 19 Mai 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Tg.-Murăș în conțelegere cu Cons. parohial.

Ștefan Russu, protopop.

Nr. 428—1928.

1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III. *Răstolița* din protopopiatul Reghin, cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Renașterea*.

Parohia are: a) 340 suflete.

b) Sesiune parohială 32 jugăre, din cari 2 jugăre arător și 30 jug. fânaș.

c) Salar dela Stat conform pregătirii respectivului preot numit.

d) Până la edificarea caselor parohiale, parohia se va îngriji de locuință corespunz.

e) 100 Lei dela fiecare familie, ca răscumpărare pentru ferdela de cucuruz și ziua de lucru.

f) Stola îndatinată.

Cei cari reflectează la acest post, să-și înainteze în termenul fixat cererea înzestrată cu documentele prevăzute la art. 4 și 11 din Regulamentul în vigoare, având a se prezenta personal la oficiul nostru și cu prealabilă încunoștințare și în parohie.

Reghin, la 7 Maiu 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român, în conțelegere cu Consiliul parohial

Ioan Maloș,
adm. protopopesc.